

رده‌بندی مصور گیاه

(بازدانگان و نهاندانگان)

تالیف و تدوین:

دکتر احمد مهربان

(سوم آب علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان)

دکتر لیحه محمودی

(مدرس دانشگاه ای سیستان و بلوچستان)

www.kotab.ir

شاپک

५६५१.५८ :

رده‌بندی مصور گیاهی: بازدانگان و نهاندانگان/ مولفین احمد مهربان، ملیحه محمودی.

تهران: انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی، ۱۳۹۶.

: ۲۰۹ ص.: مصور (رنگی).

: کتابنامه: ص. ۲۰۹-۲۰۴.

: گیاهان -- رده بندی

Plants -- Classification :

بازدانگان :

Gymnosperms :

نوع دانگان

Angiosperms

ΔΑΠ...

QK90/09 1718

- ۱۳۴۸

محمد، مائة، ١٢٦ -

: فیما.

نام کتاب: رده‌بندی مصور گیاهی: بازدانگان و نهاندانگان

تالیف و گردآوری: دکتر احمد مہربان، دکتر ملیحہ محمودی

ناشر: انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی

سال و نوبت چاپ: ۱۳۹۶-اول

شایک: ۴-۴۴-۷۷۴۴-۶۰۰-۹۷۸

قیمت: ۳۵۰۰۰۰ ریال

شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه

روبروی دانشگاه تهران، بین خ ۱۲ فروردین و خ فخر رازی، پاساژ ظروفچی، طبقه سوم، واحد ۱۱

تلفن: ۶۶۹۶۳۱۲۶ تلفن همراه: ۰۹۱۲۷۳۷۰۶۳۱ دورنگار: ۶۶۴۰۳۴۵۲

www.eatk.ir

email eatk_ir@yahoo.com

حق چاپ برای انتشارات آموزش و ترویج کشاورزی محفوظ است.

فهرست مطالب

۱۳.....	پیشگفتار
۱۵.....	رده‌بندی <i>Systematic</i>
۱۶.....	اهداف تاکسونومی
۱۶.....	تاریخچه رده‌بندی گیاهان
۱۸.....	تاریخچه رده‌بندی و گیاه‌شناسی در ایران
۱۸.....	اصول نام‌گذاری گیاهان
۱۹.....	مبنای نام‌های علمی
۱۹.....	اسامی علمی در مقابل اسامی عامیانه
۱۹.....	ترکیب نام‌های علمی
۱۹.....	صفات گونه ای
۲۰.....	مولف
۲۰.....	قوانین نام‌گذاری
۲۱.....	نام علمی دو اسمی: <i>Binominal name</i>
۲۱.....	رده‌بندی گیاهان <i>Plant Classification</i>
۲۱.....	انواع رده‌بندی گیاهان
۲۲.....	واحد‌های رده‌بندی
۲۴.....	روش تیپ: <i>Typus</i>
۲۵.....	تقدم نام
۲۵.....	انتشار رسمی معتبر نام‌ها
۲۶.....	ذکر نام مؤلف
۲۶.....	نگهداری، انتخاب و مردودسازی نام‌ها
۲۷.....	کد نام‌گذاری گیاهان زراعتی
۲۷.....	تعاریف واحد‌های رده‌بندی
۲۸.....	گونه
۲۸.....	نژاد <i>Race</i>

۲۸.....	Variete	واريته
۲۸.....	Forme	فرم
۲۹.....	Mutane	موتان
۲۹.....	Genre	جنس
۲۹.....	Familiy (خانواده)	تيره
۳۰.....	order	راسته
۳۱.....	classe	رده يا طبقه
۳۱.....	phylum و زير شاخه sab phylum	شاخه
۳۱.....		شرح کليد شناسايی
۳۲.....		واحدہای فسي سيستماتيك
۳۳.....		شاخص‌های مرغولون فيلوتن
۳۵.....	spermaphyta	خصوصيات عمومي شان پيدازادان
۳۶.....		چرخه زندگي پيدازادان
۳۶.....	Cryptogams	نهان زادان
۴۰.....	F eridophyta	ب - نهانزادان آوندي يا
۴۱.....	Club mosses	راسته پنجه گرگيان
۴۱.....	(Pteropsidales) Ferns	راسته سرخس‌ها
۴۲.....	(pinophytina) (Gymnospermes)	بازدانگان
۴۲.....		اختصاصات بازدانگان
۴۳.....		طبقه‌بندی بازدانگان
۴۶.....	(Gymnospermes)	بازدانگان
۴۷.....	prophanerogames	پروفانروگام‌ها (مژکداران اوليه)
۴۷.....	cycadales: -	۱- سيکادال‌ها -
۴۸.....	Ginkgoales	۲- ژنيکوال‌ها
۵۰.....		طبقه‌بندی راسته کونيفرا
۵۰.....	pinaceae	۱- خانواده کاج:
۵۷.....	cupressaceae	خانواده سرو
۶۳.....	Taxaceae	خانواده سرخدار
۶۵.....	podacarpaceae	خانواده (پدوکارپاسه)
۶۵.....	Araucariaceae	تيره
۶۶.....	Taxodiaceae	خانواده تاگزودياسه

۶۷.....	<i>Chlamydosperms</i> کلامیدوسپرمها
۶۸.....	۱- راسته (افدرال) <i>Ephedrales</i>
۶۸.....	خانواده ریش بز یا ازمک <i>Ephedraceae</i>
۶۹.....	۲- راسته (ولوتیچیاالها) <i>Welwitschiales</i>
۶۹.....	خانواده ول ویت شیاسه <i>Welwitschiaceae</i>
۷۱.....	راسته (گنه تالها) <i>Gentales</i>
۷۲.....	رده بندی نهان دانگان
۷۲.....	نهان دانگان <i>Aniospermes</i>
۷۳.....	فیلوژنی نهان دانگان
۷۵.....	نهان دانگان: دولبی <i>Subclass magnoliidae</i>
۷۵.....	تیره مگنولیا <i>Magnoliaceae</i>
۷۶.....	خانواده مگنولیا (لال درخت) <i>Magnoliaceae</i>
۷۷.....	تیره برگ بو <i>Lauraceae</i>
۷۷.....	خانواده گل شراب (گل یخ) <i>Calantraceae</i>
۷۸.....	راسته <i>Piperales</i>
۷۸.....	تیره فلفل سیاه <i>Piperaceae</i>
۷۹.....	راسته <i>Nymphaeales</i>
۷۹.....	خانواده نیلوفر آبی <i>Nymphaeaceae</i>
۸۰.....	خانواده اقوزک <i>Nelumbonaceae</i>
۸۰.....	خانواده <i>Ceratophyllaceae</i>
۸۰.....	راسته <i>Ranunculales</i>
۸۰.....	خانواده آلاله <i>Ranunculaceae</i>
۸۳.....	خانواده زرشک <i>Berberidaceae</i>
۸۵.....	خانواده <i>Menispermaceae</i>
۸۵.....	راسته <i>Papaverales</i>
۸۵.....	خانواده خشخاش <i>Papaveraceae</i>
۸۶.....	خانواده شاه تره <i>Famariaceae</i>
۸۷.....	رده بندی شاخه <i>Hamamlidae</i>
۸۷.....	خانواده <i>Hamamelidaceae</i>
۸۸.....	راسته <i>Hamamelidles</i>
۸۸.....	خانواده چنار <i>Platanaceae</i>

۸۸.....	راسته <i>Utricales</i>
۸۸.....	خانواده <i>Ulmaceae</i>
۸۹.....	خانواده توت <i>Moraceae</i>
۹۰.....	خانواده گزنه <i>Urticaceae</i>
۹۱.....	راسته <i>Juglandales</i>
۹۱.....	خانواده گردو <i>Juglandaceae</i>
۹۲.....	راسته <i>Fagales</i>
۹۲.....	خانواده بلوط (بیاله داران) <i>Fagaceae(cupuliferae)</i>
۹۴.....	خانواده غان (پیر یا توس) <i>Betulaceae</i>
۹۵.....	خانواده شاهدانه <i>Cannabaceae</i>
۹۶.....	زیر رده <i>Eryophyllidae</i>
۹۷.....	راسته <i>Eryophyllidales</i>
۹۷.....	خانواده میخک <i>Eryophyllaceae</i>
۹۹.....	خانواده اسفناج: <i>Chenopodiaceae</i>
۱۰۱.....	خانواده خرفه <i>Portulacaceae</i>
۱۰۲.....	خانواده سرخاب <i>Phytolacceae</i>
۱۰۲.....	خانواده <i>Aizoaceae</i>
۱۰۳.....	خانواده کاکتوس <i>Cactaceae</i>
۱۰۳.....	خانواده لاله عباسی <i>Nyctaginaceae</i>
۱۰۴.....	خانواده تاج خروس <i>Amaranthaceae</i>
۱۰۶.....	خانواده <i>Molluginaceae</i>
۱۰۸.....	خانواده بهمنیان (کلاه میر حسن) <i>Plumbaginaceae</i>
۱۰۹.....	راسته <i>Theales</i>
۱۰۹.....	خانواده چای <i>Theaceae</i> یا <i>Cameliaceae</i>
۱۰۹.....	خانواده علف چای <i>Hypericaceae</i>
۱۰۹.....	راسته <i>Malvales</i>
۱۰۹.....	خانواده پنیرک <i>Malvaceae</i>
۱۱۲.....	خانواده نم‌دار <i>Tiliaceae</i>
۱۱۲.....	راسته <i>Violalos</i>
۱۱۲.....	خانواده بنفشه <i>Violaceae</i>
۱۱۳.....	راسته <i>Nepenthales</i>

۱۱۳.....	<i>Nepenthaceae</i> خانواده حشره خوار
۱۱۳.....	<i>Violales</i> راسته
۱۱۳.....	<i>Tamaricaceae</i> خانواده گز
۱۱۴.....	<i>Cucurbitaceae</i> خانواده کدوئیان
۱۱۶.....	<i>Capparales</i> راسته
۱۱۶.....	<i>Cappavidaceae</i> (یا علف مار) خانواده کور
۱۱۶.....	<i>Salicales</i> راسته بید
۱۱۶.....	<i>Salicaceae</i> خانواده بید
۱۱۷.....	<i>Carpales</i> راسته
۱۱۷.....	<i>Brassicaceae</i> (Cruciferae) خانواده شنبلیله
۱۲۱.....	<i>Rosales</i> راسته
۱۲۱.....	<i>Rosaceae</i> تیره گل سرخ
۱۲۵.....	<i>Rosales</i> راسته
۱۲۵.....	<i>Crossulariaceae</i> خانواده آتش انگور
۱۲۵.....	<i>Ericales</i> راسته
۱۲۵.....	<i>Ericaceae</i> خانواده قره قات
۱۲۶.....	<i>Fabales</i> راسته
۱۲۶.....	<i>Fabaceae-Leguminosae</i> خانواده نخود-بقولات
۱۲۸.....	<i>Fabaceae=Papilionaceae</i> (نخود) خانواده پروانه
۱۳۲.....	<i>Caesalpiniaceae</i> (بقولات) خانواده سدم
۱۳۳.....	<i>Porteales</i> راسته
۱۳۳.....	<i>Elaeagnaceae</i> خانواده سنجید
۱۳۴.....	<i>Santales</i> راسته صندل
۱۳۴.....	<i>Loran Thaceae</i> خانواده دارواش
۱۳۵.....	<i>Myrtales</i> راسته
۱۳۵.....	<i>Lytraceae</i> خانواده حنا
۱۳۵.....	<i>Euphorbiles</i> راسته
۱۳۵.....	<i>Euphorbiaceae</i> خانواده
۱۳۶.....	<i>Myrtaceae</i> خانواده مورد
۱۳۶.....	<i>Vitaceae</i> (تاک) خانواده مو
۱۳۷.....	<i>Rhamnales</i> راسته عناب یا کنار

۱۳۷.....	<i>Rhamnaceae</i> خانواده غناب
۱۳۸.....	<i>Punicaceae</i> خانواده انار
۱۳۹.....	<i>Sapindales</i> راسته ناترک
۱۳۹.....	<i>Sapindaceae</i> خانواده
۱۳۹.....	<i>Linales</i> راسته
۱۳۹.....	<i>Linaceae</i> خانواده کتان
۱۴۰.....	<i>Aceraceae</i> خانواده افرا
۱۴۱.....	<i>Anacardiaceae</i> خانواده پسته
۱۴۱.....	<i>Rutaceae</i> خانواده سدای
۱۴۲.....	<i>Zygophyllaceae</i> خانواده قبیج
۱۴۳.....	<i>Simarubaceae</i> خانواده درخت هرغ
۱۴۳.....	<i>Geraniales</i> زیررده
۱۴۳.....	<i>Geraniaceae</i> خانواده شمعدانی
۱۴۳.....	<i>Apiales</i> راسته
۱۴۳.....	<i>Apiaceae</i> خانواده چتریان
۱۴۵.....	<i>Asteridae</i> رده‌بندی
۱۴۶.....	<i>Asteridae</i> راسته
۱۴۶.....	<i>Solanaceae</i> خانواده سیب زمینی
۱۴۷.....	<i>Solanles</i> راسته
۱۴۷.....	<i>Convolvaceae</i> خانواده پیچک
۱۴۸.....	<i>Cuscutaceae</i> خانواده سس
۱۴۸.....	<i>Lamiales</i> راسته
۱۴۸.....	<i>Boraginaceae</i> خانواده گاوزیان
۱۴۹.....	<i>Lamiales</i> راسته
۱۴۹.....	<i>Verbenaceae</i> خانواده شاه پسند
۱۵۰.....	<i>Plantaginales</i> راسته
۱۵۰.....	<i>Plantaginaceae</i> خانواده بارهنگ
۱۵۰.....	<i>Lamiaceae = Labiata</i> خانواده نعناع
۱۵۱.....	<i>scrophlariales</i> راسته
۱۵۱.....	<i>oleaceae</i> خانواده زیتون
۱۵۲.....	<i>Scrophulariales</i> راسته

۱۵۲.....	خانواده <i>Scrophulariaceae</i>
۱۵۸.....	راسته <i>Rubiales</i>
۱۵۸.....	خانواده <i>Rubiaceae</i>
۱۵۹.....	خانواده پیچ اناری <i>Bignoniaceae</i>
۱۵۹.....	راسته <i>Dipsacales</i>
۱۵۹.....	خانواده آقطعی <i>Caprifoliaceae</i>
۱۵۹.....	خانواده خرزهره <i>Apocynaceae</i>
۱۶۱.....	نهان دانگان تک لپه ای <i>Liliopsida</i>
۱۶۱.....	شاخه <i>Alismatidae</i>
۱۶۱.....	خانواده <i>Alismaceae</i>
۱۶۲.....	خانواده جگن دریائی (گامبار) <i>Butomaceae</i>
۱۶۲.....	راسته ناجاراکس <i>Najadales</i>
۱۶۲.....	خانواده سه سیخکی ها <i>Juncaceae</i>
۱۶۳.....	خانواده گوشابیان <i>Potamogetonaceae</i>
۱۶۴.....	خانواده <i>Ruppiaceae</i>
۱۶۴.....	خانواده <i>Najadaceae</i>
۱۶۴.....	خانواده <i>Zannichelliaceae</i>
۱۶۵.....	خانواده <i>cymodoceaceae</i>
۱۶۵.....	خانواده <i>Areceae</i>
۱۶۷.....	خانواده گل شیبوری <i>Araceae</i>
۱۶۸.....	خانواده <i>Lemnaceae</i>
۱۷۰.....	شاخه <i>commelinidae</i>
۱۷۰.....	خانواده سازو <i>juncaceae</i>
۱۷۱.....	راسته <i>cyperales</i>
۱۷۱.....	خانواده اوریا سلام (کالج) <i>Cyperaceae</i>
۱۷۲.....	خانواده گندمیان غلات <i>Poaceae Gramineae</i>
۱۷۳.....	خانواده <i>Typhaceae</i>
۱۷۴.....	خانواده <i>Sparganiaceae</i>
۱۷۵.....	راسته <i>Zingiberales</i>
۱۷۵.....	خانواده موز <i>Musaceae</i>
۱۷۶.....	خانواده گل اختر <i>Cannaceae</i>

۱۷۸.....	راسته <i>liliales</i>
۱۷۸.....	خانواده سوسن <i>Liliaceae</i>
۱۸۲.....	خانواده زنبق <i>Iridaceae</i>
۱۸۳.....	خانواده نرگس <i>Amaryllidaceae</i>
۱۸۴.....	خانواده <i>Orchidaceae</i>
۱۸۶.....	خانواده <i>Dioscoreaceae</i>
۱۸۷.....	خانواده <i>Silacaceae</i>
۱۸۸.....	منابع و مأخذ

بر نام خالق خلقت

پیشگفتار

حمد و ثنای بر آن وجود ستار که همواره بر بندگان پر از نقصان خود از جمله نویسندگان این اثر عنایت دارد. سلام خداوند بر همه انبیاء و در رأس به سالار سفیرانش حضرت محمد بن عبدالله رسول خاتم (ص) و بر خاندان مطهرش، سلام بر او که شهر علم است و سلام بر آن که دروازه شهر علم است و بر سلاله پاکشان که همواره چون نور در ظلمات می درخشند.

آنچه مسلم است این است که بشر در راستای شناسایی برتر از گیاهان در طول تاریخ دست به دستبندی گیاهان از دیدگاههای مختلف زده است. که در این میان رده‌بندی یکی از اساسی‌ترین اصول علمی وی در علم گیاهشناسی می‌باشد که دارای دامنه گسترده و البته پیچیده می‌باشند. که شاید نیاز به تسهیل و تدریس مباحث آن از ضروریات این علم می‌باشد. لذا به نظر می‌رسد تقسیم‌بندی این علم بر شاخ و برگ در سهون بدین نقش ویژه‌ای را ایفا نماید. از این رو مجموعه‌ای مدون و مصور حاضر بر مبنای بسیار ساده دسته‌بندی تدوین شده است تا شاید بستر یسزایی در شناخت علاقه‌مندان از علم رده‌بندی را فراهم سازد. از دیگر با کمال احترام معترف به نواقص احتمالی و احیاناً حتمی در این مجموعه می‌باشیم و با امید بر سر شار از شوق منتظر دریافت پیشنهادات پر ارج خوانندگان در رفع نقص خواهیم بود.

در پایان از کلیه کسانی که در تدوین این اثر از ارزنده آنان بهره جستیم با کمال ادب و احترام قدرانی می‌نماییم. باشد که خداوند تبارک و تعالی بر اجر ناهای نیکوئی بیفزاید. «ان شاءالله تعالی»

احترام

دکتر احمد مهن

(عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان)

دکتر ملیحه محمودی

(مدرس دانشگاه‌های سیستان و بلوچستان)